

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 16.7.2025.
COM(2025) 581 final

2025/0581 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

ar kuru groza Direktīvu (ES) 2020/262 par akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu attiecībā uz tabaku un ar tabaku saistītiem izstrādājumiem

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Padomes Direktīvā (ES) 2020/262¹ (turpmāk “direktīva”) ir noteikts vispārējs režīms akcīzes precēm, īpašu uzmanību pievēršot akcīzes preču ražošanai, uzglabāšanai un pārvietošanai starp dalībvalstīm. Direktīva aizstāja Padomes Direktīvu 2008/118/EK². Direktīvas galvenais mērķis ir atļaut preču brīvu apriti ES, vienlaikus nodrošinot, ka dalībvalstis iekasē pareizu nodokļa parādu.

Šīs direktīvas tehniskais grozījums izriet no Padomes Direktīvas 2011/64/ES par tabakas izstrādājumiem piemērotā akcīzes nodokļa struktūru un likmēm pārskatīšanas³. Šīs iniciatīvas konteksts ir vispusīgi izklāstīts paskaidrojuma rakstā par priekšlikumu Padomes direktīvai par tabakai un ar tabaku saistītiem izstrādājumiem piemērotā akcīzes nodokļa struktūru un likmēm⁴. Priekšlikuma projektā tiktu pārskatīta Padomes Direktīva 2011/64/ES, lai labāk saskaņotu nodokļus tabakai un ar tabaku saistītiem izstrādājumiem ar veselības aizsardzības mērķiem un pielāgotos jaunākajām norisēm un tirgus tendencēm, ieviešot saskaņotus akcīzes nodokļa noteikumus jauniem izstrādājumiem (piemēram, karsējamiem tabakas izstrādājumiem, elektronisko cigarešu šķidrumiem un citiem nikotīnu saturošiem izstrādājumiem) un jēltabakai.

Priekšlikums grozīt direktīvu ir vajadzīgs, lai radītu juridisko noteiktību un nodrošinātu, ka akcīzes nodokļa piemērošanas vispārējais režīms būs piemērojams arī jaundefinētajai tabakai un ar tabaku saistītiem izstrādājumiem, kā arī jēltabakai.

• Saskaņība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā

Priekšlikums atbilst direktīvas mērķiem nodrošināt iekšējā tirgus raitu darbību un efektīvu nodokļu uzlikšanu.

• Saskaņība ar citām Savienības politikas jomām

Direktīvas pārskatīšana atbilst ierosinātajai Padomes Direktīvas 2011/64/ES pārskatīšanai, kurai ir tādi paši mērķi kā minētajai direktīvai, proti, nodrošināt iekšējā tirgus pienācīgu darbību un efektīvu akcīzes nodokļu administrēšanu.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Šā priekšlikuma pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 113. pants⁵. Šajā pantā paredzēts, ka Padome saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu un Ekonomikas un sociālo lietu komiteju ar vienprātīgu lēmumu pieņem noteikumus par dalībvalstu noteikumu saskaņošanu netiešo nodokļu jomā.

¹ [Padomes Direktīva \(ES\) 2020/262](#) (2019. gada 19. decembris), ar ko nosaka akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu (pārstrādāta redakcija), OV L 58, 27.2.2020., 4. līdz 42. lpp.

² [Padomes Direktīva 2008/118/EK](#) (2008. gada 16. decembris) par akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu, ar ko atceļ Direktīvu 92/12/EEK (OV L 9, 14.1.2009., 12.–30. lpp.).

³ [Padomes Direktīva 2011/64/ES](#) par tabakas izstrādājumiem piemērotā akcīzes nodokļa struktūru un likmēm, OV L 176, 5.7.2011., 24. līdz 36. lpp.

⁴ Lūdzu, norādiet atsauci, kad tā pieejama.

⁵ [Līguma par Eiropas Savienības darbību](#) konsolidētā versija (OV C 326, 26.10.2012., 47.–390. lpp.).

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Saskaņā ar LESD 5. pantā noteiktajiem subsidiaritātes un proporcionālītātes principiem dalībvalstis vien nevar pietiekami sasniegt priekšlikuma mērķus, un tāpēc tos vieglāk sasniegt Savienības līmenī.

- **Proporcionalitāte**

Šis priekšlikums ir saskaņā ar proporcionālītātes principu, kas noteikts LESD 5. panta 4. punktā. Ierosinātie grozījumi nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai risinātu konkrētos jautājumus un nodrošinātu iekšējā tirgus pienācīgu un efektīvu darbību.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Priekšlikums ir direktīva.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Izmaiņas direktīvā ir vajadzīgas, ņemot vērā izmaiņas, kas ierosinātas Padomes Direktīvas 2011/64/ES pārskatīšanā, tostarp minētās direktīvas darbības jomas paplašināšanu, lai aptvertu jaunus izstrādājumus un jēltabaku. Ierosinātā Padomes Direktīvas 2011/64/ES pārskatīšana jau ir tikusi izvērtēta, un tas ir plaši izklāstīts paskaidrojuma rakstā priekšlikumam grozīt Padomes Direktīvu 2011/64/ES.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Plaša informācija par apspriešanos ar ieinteresētajām personām ir sniegta paskaidrojuma rakstā priekšlikumam Padomes direktīvai par tabakai un ar tabaku saistītiem izstrādājumiem piemērotā akcīzes nodokļa struktūru un likmēm.

Apspriešanas stratēģijas par Padomes Direktīvas 2011/64/ES pārskatīšanu mērķis bija apkopot ieinteresēto personu atsauksmes par to, kā tiek piemēroti pašreizējie noteikumi par tabakas izstrādājumiem piemērotā akcīzes nodokļa struktūrām, par nepieciešamību atjaunināt ES tiesisko regulējumu un uzzināt to viedokli par iespējamām izmaiņām.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana ir visaptveroši izklāstīta paskaidrojuma rakstā priekšlikumam Padomes direktīvai par tabakai un ar tabaku saistītiem izstrādājumiem piemērotā akcīzes nodokļa struktūru un likmēm.

- **Ietekmes novērtējums**

Ietekmes novērtējums ir sniegts paskaidrojuma rakstā priekšlikumam Padomes direktīvai par tabakai un ar tabaku saistītiem izstrādājumiem piemērotā akcīzes nodokļa struktūru un likmēm.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Plaša informācija par normatīvo atbilstību un vienkāršošanu ir sniegta paskaidrojuma rakstā priekšlikumam Padomes direktīvai par tabakai un ar tabaku saistītiem izstrādājumiem piemērotā akcīzes nodokļa struktūru un likmēm.

- **Pamattiesības**

Pasākums neietekmē pamattiesības.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Akcīzes nodoklis ir dalībvalstu budžeta ieņēmumi. Lēmums par pašu resursiem, kas iesniegts vienlaikus ar šo priekšlikumu, paredz jaunu pašu resursu, kam tiks izmantota daļa no minimālās likmes tabakai un ar tabaku saistītiem izstrādājumiem. Lai gan tas nav juridiski saistīts ar ierosināto direktīvas pārskatīšanu, tas balstās uz politikas izvēlēm, kas noteiktas direktīvā (un tās pārskatīšanās). Ar to tiek atbalstīta apņemšanās aizsargāt un uzlabot iedzīvotāju vispārējo veselību, kā arī mazināt izkropļojumus, ko rada direktīvas darbības jomā esošo izstrādājumu pārrobežu tirdzniecība.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Īstenošanas plāns nav vajadzīgs, jo šis priekšlikums ir tehnisks grozījums.

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,**ar kuru groza Direktīvu (ES) 2020/262 par akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu attiecībā uz tabaku un ar tabaku saistītiem izstrādājumiem**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 113. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu¹,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Padomes Direktīvā (ES) 2020/262³ ir noteikts vispārējs režīms akcīzes nodoklim, ko iekasē par konkrētu akcīzes preču, tostarp tabakas izstrādājumu, uz kuriem attiecas Padomes Direktīva 2011/64/ES, patēriņu⁴. Direktīva 2011/64/ES, ar ko noteica tabakas izstrādājumiem piemērojamā akcīzes nodokļa struktūru un likmes, no 2028. gada 1. janvāra tiek aizstāta ar Padomes Direktīvu (ES) XX/XXX⁵ [*PB: lūgums ievietot vienā dienā ar šo direktīvu pieņemtās Padomes Direktīvas par tabakai un ar tabaku saistītiem izstrādājumiem piemērotā akcīzes nodokļa struktūru un likmēm, numuru un gadu*]. Direktīva (ES) XX/XXX [*PB: lūgums ievietot vienā dienā ar šo direktīvu pieņemtās Padomes Direktīvas par tabakai un ar tabaku saistītiem izstrādājumiem piemērotā akcīzes nodokļa struktūru un likmēm, numuru un gadu*] attiecas uz vairākiem jauniem izstrādājumiem, kurus izmanto par tabakas izstrādājumu, kas satur tabaku vai nikotīnu, un jēltabakas aizstājējiem. Tādējādi sarakstā ar akcīzes precēm, uz kurām attiecas Direktīva (ES) 2020/262, būtu jāaptver arī visi minētie izstrādājumi.
- (2) Lai nodrošinātu pārkāpumu un iespējamās novirzīšanas atklāšanu, uz jēltabakas piegādes ķēdes darbībām būtu jāattiecinā Padomes Direktīvā (ES) 2020/262 noteiktās

¹ OV C , , . lpp.

² OV C , , . lpp.

³ Padomes Direktīva (ES) 2020/262 (2019. gada 19. decembris), ar ko nosaka akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu (OV L 58, 27.2.2020., 4. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2020/262/oj>).

⁴ Padomes Direktīva 2011/64/ES (2011. gada 21. jūnijs) par tabakas izstrādājumiem piemērotā akcīzes nodokļa struktūru un likmēm (OV L 176, 5.7.2011., 24. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/64/oj>).

⁵ Padomes Direktīva XX/XXX [*PB: lūgums ievietot vienā dienā ar šo direktīvu pieņemtās Padomes Direktīvas par tabakai un ar tabaku saistītiem izstrādājumiem piemērotā akcīzes nodokļa struktūru un likmēm, numuru un gadu*].

kontroles un pārvietošanas prasības. Ņemot vērā slogu, ko tas radītu mazajiem audzētājiem, un ierobežoto krāpšanas risku, dalībvalstīm būtu jāatbrīvo tabakas audzētāji, to organizācijas un apvienības no kontroles un pārvietošanas prasībām, ja vien tie nav iesaistīti kaltētas vai žāvētas tabakas pārveidē par apstrādātu tabaku.

(3) Tāpēc Direktīva (ES) 2020/262 būtu attiecīgi jāgroza,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvu (ES) 2020/262 groza šādi:

Direktīvas (ES) 2020/262 1. panta 1. punkta c) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“c) tabaka un ar tabaku saistīti izstrādājumi, uz kuriem attiecas Padomes Direktīva (ES) XX/XXX*”;

direktīvā iekļauj šādu pantu:

“50.a pants

Tabakas audzētāji, to organizācijas un apvienības

Dalībvalstis izslēdz tabakas audzētājus, to organizācijas un apvienības no 14. līdz 21., 24. līdz 28., 30. līdz 31., 33. līdz 47. panta prasībām un no citām prasībām, kas attiecas uz akcīzes nodokļa iekasējamību, ar noteikumu, ka tie nav iesaistīti kaltētas vai žāvētas tabakas pārvēršanā apstrādātā tabakā.”

*Padomes Direktīva XX/XXX [PB: lūgums ievietot vienā dienā ar šo direktīvu pieņemtās Padomes Direktīvas par tabakai un ar tabaku saistītiem izstrādājumiem piemērotā akcīzes nodokļa struktūru un likmēm, numuru un gadu].

2. pants

1. Dalībvalstis vēlākais līdz 2027. gada 31. decembrim pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara Komisijai zināmus minēto noteikumu tekstus.

Tās piemēro minētos noteikumus no 2028. gada 1. janvāra.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.
Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*